

FJALË E KRYETARIT TË SH.K.GJ.R.SH

I nderuar, Z. Kryetar i Gjykatës së Lartë, të nderuar kolegë,

Sot është hera e dytë që ne mbledhemi në një situatë të jashtëzakonshme dhe të paprecedentë për pushtetin gjyqësor. Herën e parë ajo që na bashkoi ishte atentati ndaj kolegut tonë të shtrenjtë Z. Astrit Kalaja, sot është atentati ndaj të gjithë sistemit të drejtësisë. Në të dyja rastet fajtori duhet kërkuar dhe gjetur në anën tjetër të shtetit. Këtë e them me bindje sepse asgjë nuk ndodh rastësisht. Furtuna e ngritur kundër pushtetit gjyqësor nuk mund të prodhojë veç se dhunë ndaj tij, por cenimi i drejtpërdrejtë i një ndër komponentëve më të rëndësishëm të pavarësisë së këtij pushteti është të prekësh fundin e historisë. Tej kësaj nuk mbetet më asgjë veç se të shkrihemi si pushtet.

Megjithatë, ne nuk tërhiqemi dhe nuk dorëzohemi përballë arrogancës së pushtetit ekzekutiv. Kushtetuta dhe e gjithë e drejta morale është në krahun tonë. Ne do të përdorim të gjitha mjetet ligjore që kemi në dispozicion për të rivendosur dinjitetin e shkelur dhe këtë do ta bëjmë me vendosmëri, pa u shantazhuar, por njëkohësisht duke ruajtur etikën tonë profesionale dhe vetëpërmbajtjen që na karakterizon si pushtet.

Në këtë kuadër, Shoqata Kombëtare e Gjyqtarëve të Republikës së Shqipërisë ka qenë kurdoherë aktive dhe në vijën e parë të frontit të përballjes, në mbrojtje të statusit të gjyqtarëve, duke ndërmarrë iniciativa të disallojshme.

Në vijim të situatës së rëndë të krijuar nga cenimi i të paprekshmes, pagës së gjyqtarëve, shoqata jonë angazhohet sa vijon:

1. Ajo mbetet e palëkundur në ndërmarrjen dhe ushtrimin e çdo veprimi dhe mjeti kushtetues e ligjor për garantimin e pavarësisë dhe integritetit të sistemit të drejtësisë, të udhëhequr nga parimet e shtetit të së drejtës;

2. Ajo ndan qëndrimin se veprimet e Ministrisë së Financave dhe degëve të thesarit për pezullimin të ekzekutimit të urdhër pagesave të miratuara nga krerët e institucioneve të drejtësisë, janë arbitrare, antikushtetuese dhe antiligjore, duke dhunuar parimin dhe rregullin kushtetues të detyrueshmërisë së ekzekutimit të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese;

3. Shoqata ndan qëndrimin se veprimet arbitrare të Ministrisë së Financave dhe degëve të thesarit kanë cenuar autoritetin ligjor të urdhrave administrative të krerëve të institucioneve të sistemit të drejtësisë, duke dhunuar pavarësinë e institucioneve gjyqësore dhe prokuroriale si dhe parimin e autonomisë së administrimit financiar të buxhetit të secilit prej tyre, duke krijuar premisën

faktike të paligjshmërisë në onipotencën pa ligj të autoritetit ekzekutiv dhe nihilizimin e çdo kompetence ligjore të dhënë nga ligji për institucionet e sistemit të drejtësisë;

4. Shoqata ndan qëndrimin se Kuvendi e ushtroi me vullnet të drejtën e mosveprimit deri në datën 31 Korrik 2026, duke pasur parasysh përmbajtjen e Vendimit nr. 15, datë 17.02.2026 të Gjykatës Kushtetuese, dhe se në këtë mënyrë autoriteti detyrues i këtij vendimi është i padiskutueshëm, qoftë për pjesën urdhëruese qoftë për pjesën arsyetuese të tij;

5. Shoqata ndan qëndrimin se çdo pagesë e realizuar me një ligj të shfuqizuar më datë 31.07.2026 do të ishte e paligjshme dhe në kundërshtim me nenin 138 të Kushtetutës dhe se për këtë arsye qëndrimi i Ministrisë së Financave dhe i degëve të thesarit është i papranueshëm;

6. Shoqata ndan qëndrimin se mosushtimi me vullnet nga Kuvendi i autoritetit kushtetues për miratimin me ligj të formës së përlogaritjes së pagave të funksionarëve të sistemit të drejtësisë deri më datë 31.07.2026 nuk ka krijuar kurrfarë boshësie legjislative në kushtet kur përmbajtja e vendimeve nr. 35, datë 22.11.2022 dhe nr. 15, datë 17.02.2026 të Gjykatës Kushtetuese, është krejt e qartë lidhur me eventualitetin se çfarë do të ndodhë nëse Kuvendi nuk arrin të miratojë normën ligjore të nevojshme deri në datën e sipërpërmendur;

7. Shoqata ndan qëndrimin se Vendimi nr. 345, datë 26.08.2026 i Këshillit të Lartë të Gjyqësor dhe Vendimi nr. 144, datë 28.08.2026 i Këshillit të Lartë të Prokurorisë, janë ushtimi i pushtetit kushtetues dhe ligjor sipas të gjithë përmbajtjes dhe autoritetit juridik të vendimeve nr. 35, datë 22.11.2022 dhe nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese, e se si të tilla, këto akte normative nënligjore kanë qenë dhe janë të detyrueshme për zbatim nga çdo autoritet publik, sipas neneve 116 dhe 118 të Kushtetutës;

8. Shoqata ndan qëndrimin se moszbatimi i Vendimit nr. 345, datë 26.08.2026 të Këshillit të Lartë të Gjyqësor dhe Vendimit nr. 144, datë 28.08.2026 të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, nga ana e Ministrisë së Financave dhe degëve të thesarit, është antikushtetues dhe antiligjor, duke krijuar precedentin e rrezikshëm të dhunimit të parimeve të shtetit të së drejtës nga pushteti ekzekutiv si dhe duke krijuar arbitraritet në dëm të respektimit të parimit të sigurisë juridike;

9. Shoqata ndan qëndrimin se moszbatimi arbitrar i akteve normative nënligjore të Këshillit të Lartë Gjyqësor dhe të Këshillit të Lartë të Prokurorisë prej Ministrisë së Financave dhe degëve të thesarit, ka dhunuar juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese, sipas parashikimit të shkronjës “ç”, të nenit 131 të

Kushtetutës dhe gjithashtu juridiksionin e Gjykatës Administrative të Apelit, sipas parashikimit të neneve 110 dhe 192 të Ligjit nr. 115/2016 “*Për organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë*”, duke krijuar premisën për fenomenin e vetëgjyqësisë së pushteti ekzekutiv në zbatimin e së drejtës së detyrueshme në Republikë;

10. Shoqata ndan qëndrimin se përmes moszbatimit arbitrar nga Ministria e Financave dhe degët e thesarit të urdhrave administrativë të krerëve të sistemit të drejtësisë mbi pagat e funksionarëve është dhunuar integriteti i çdo institucioni në sistem dhe bashkë me të edhe statusi i secilit funksionar publik të tij;

11. Shoqata ndan qëndrimin se përmes moszbatimit arbitrar nga Ministria e Financave dhe degët e thesarit të urdhrave administrativë të krerëve të sistemit të drejtësisë mbi pagat e administratës është dhunuar e drejta e secilit të punësuar për të fituar mjetet e jetesës së tij me punë të ligjshme, në kundërshtim me nenin 49 të Kushtetutës, Ligjin nr. 98/2016 “*Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë*” dhe Kodin e Punës;

12. Shoqata shpreh vendosmërinë për të vijuar me fushatën sensibilizuese të çdo ambasade dhe përfaqësie diplomatike në Shqipëri mbi situatën e papranueshme të krijuar, duke kërkuar prej tyre solidarizimin me kauzën tonë dhe ushtrimin e çdo mekanizmi të ligjshëm për të garantuar paprekshmërinë e integritetit të pushtetit gjyqësor, të prokurorisë dhe të institucioneve të pavarura të sistemit të drejtësisë si dhe statusin e funksionarëve publikë dhe nëpunësve të këtyre institucioneve;

13. Shoqata shpreh vendosmërinë për të vijuar fushatën sensibilizuese të çdo shoqate simotër ndërkombëtare mbi situatën e paprecedentë të ndërhyrjes dhunuese dhe arbitrare të pushtetit ekzekutiv në pavarësinë e institucioneve të sistemit të drejtësisë dhe në statusin e funksionarëve të këtij sistemi;

14. Shoqatat shprehet me vendosmëri se nuk do të pranohet asnjë zgjidhje ligjore që nuk respekton standardet e nenit 138 të Kushtetutës, të artikuluara dhe elaboruara me fuqi detyruese jurisprudenciale në vendimet nr. 35, datë 22.11.2022 dhe nr. 15, datë 17.02.2026 të Gjykatës Kushtetuese, duke bërë të qartë se për çdo zgjidhje ligjore të papajtueshme me këto standarde do të kërkojë mbrojtjen e rendit kushtetues në Gjykatën Kushtetuese, sikurse ka ndodhur në vijimësi;

15. Shoqata kërkon nga prokuroritë e juridiksionit të zakonshëm dhe nga Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar që të ushtrojnë kompetencat kushtetuese dhe ligjore për individualizimin e përgjegjësive ligjore të kujtdo subjekti lidhur me situatën e paligjshmërisë së

krijuar nga urdhrat verbalë për pezullimin e ekzekutimit të urdhër pagesave në sistemin e drejtësisë;

16. Shoqata kërkon nga Presidenti i Republikës që të ushtrojë kompetencat e tij kushtetuese dhe ligjore në mënyrë që të parandalojë dhunimin e integritetit dhe pavarësisë së institucioneve të sistemit të drejtësisë nga veprimet arbitrare të pushtetit ekzekutiv;

17. Shoqata kërkon nga Presidenti i Republikës që, në mënyrë të veçantë, të monitorojë me vëmendje të shtuar nismën ligjore parlamentare për ndryshimet në Ligjin nr. 96/2016 *“Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”*, me qëllim që të garantojë që kjo nismë të jetë në përputhje me nenin 138 të Kushtetutës si dhe vendimet nr. 35, datë 22.11.2022 dhe nr. 15, datë 17.02.2026 të Gjykatës Kushtetuese, qoftë gjatë procesit parlamentar, qoftë gjatë ushtrimit të kontrollit presidencial mbi dekretimin për shpallje ose jo të tij;

18. Shoqata me vendosmëri të panegociueshme kërkon ekzekutimin menjëherë të çdo urdhërpagese të miratuar nga krerët e institucioneve të drejtësisë, duke vijuar më radikalizimin e qëndrimit kolektiv për reduktim të punës, me përjashtim të shërbimeve me karakter urgjent, për të cilat garanton se do të veprohet në mënyrë të ngjashme sikurse është vepruar gjatë periudhës së gjendjes së jashtëzakonshme të Covid-19. Në këtë aspekt, do të ruhet balanca midis ushtrimit të funksionit të pushtetit gjyqësor, nga njëra anë, dhe mbrojtjes së pavarësisë tij dhe shtetit së drejtës që sot pushteti ekzekutiv e ka dhunuar, nga ana tjetër;

19. Shoqata propozon që kjo kërkesë e fundit të hidhet në votë dhe t’i nënshtrohet vendimmarrjes së Mbledhjes së Përgjithshme të Gjyqtarëve. Në këtë drejtim, ajo kërkon mbështetjen institucionale të Këshillit të Lartë Gjyqësor që, në eventualitet të një vendimmarrje për reduktim të punës, të sanksionojë me akt normativ çështjet me natyrë urgjente, për të cilat duhet të vijnë gjykimet sikurse është vepruar në një rast analog të Këshillit Gjyqësor në Kosovë.

Në vitin e largët 1946, gjatë një parakalimi zyrtar të përfaqësuesve të qeverisë së asaj kohe gjyqtari i Gjykatës së Diktimit Neki Delvina ishte i vetmi që qëndroi pa duartrokitur. Kur u pyet se pse nuk po e duartrokiste parakalimin triumfal, ai u përgjigj me frazën lapidare të mbetur në histori: **“Gjyqësori nuk mund të duartrokasë ekzekutivin”**. Sot, ne jemi më të bindur se kurrë që jo vetëm nuk do ta duartrokasim ekzekutivin, por se ai nuk mund të na nënshtrojë në asnjë lloj forme.

JU FALEMINDERIT